

Külföldi fák tenyészeti észlelete hazánkban!

Közli: Fekete Lajos, erdőakadémiai tanár.

Tapasztalva azon érdeklődést, melylyel szakunk közönsége a külföldi fák, kiváltképen pedig a fenyőfélék, s általában a gymnospermák meghonosítása iránt viseltetik: addig is, míg akadémiái fás-kerteinkről bővebb ismertetés jelenhetnék meg, jónak látom saját tapasztalatomból a következőket hozni nyilvánosságra.

Az *Abies*ek közül a téli hideg iránt egészen érzékeny len az északamerikai *Abies alba* Mich.

Ép oly jól telelnek, mint a mi *Abies*ek, az *Abies balsamea* Mill., *Abies canadensis* L., *Abies Douglasii* Lindl., mindhárom Észak-Amerikából. Továbbá a kaukázusi *Abies Nordmanniana* Stev., az *Abies Menziesii* Dougl., és a délkeleti Európa- és Kis-Ázsiából származó *Abies orientalis* Poir., végre az *Abies nobilis* Lindl., Észak-Amerikából.

Megsinlették a telet a mi *Ab. pectinata*knak déli válfajai, ami tüleveleik részleges elvesztése s egyes hajtásaik elhalásában nyilvánult, u. m.:

Abies Reginae Amaliae Hld., *Abies Apollinis* Link., és *Abies cephalonica* Loud., továbbá a spanyolhoni *Abies pinsapo* Boiss., és az *Abies Webbiana*.

Egészen kiveszett az *Abies pindrow*. A *Pinus*ok közül jól teleltek, s a mi éghajlatunkat teljesen kiállják. *Pinus Laricio Pallasiana* Lamb., mely a mi austriacánkkal közel rokon (válfaj); ép azt mondhatjuk az északamerikai *Pinus rigidá*-ról (Mill).

A tengeri fenyőt, *Pinus maritima*, helyesebben *Pinus Pinaster* Sol., több ízben igyekeztünk meghonosítani, de a tél előb-utóbb tönkre tette a csemetéket. Hegységeinkbe tehát nem való.

Elég jól kiállták a telet, de mégis úgy látszik hosszabb és melegebb tenyészidőt, s tán több légnedvességet kívánnak, mint a melyet nekik Selmecez adhat, az északamerikai *Pinus ponderosa* Dougl., és a Jeffreyi Murr.

Még inkább sinli fennebbi hiányt a déleuropai *Pinus Pence* Griseb., és épen nem akar nőni, ámbár több telet kiállott, a Himalaya hegységből való, s előbbivel, valamint a nálunk meghonosított simafenyővel (*Pinus strobus*) közel rokon *Pinus excelsa* Ham.

A *Larix dahurica* Turcz., *Larix Ledebouri*, és *Larix rossica*, semmit sem szenvedtek a télen.

A *Cedrus* ok, mint erdei fák nálunk egyáltalában nem tenyészthetők. Még legkevesebbet szenvedett a *Cedrus Libani* Barr.; azonban a 2—2 $\frac{1}{2}$ méter magas törzsek félig lefagytak, derékban kellett őket visszavágni, 2—3 cm. vastag csonkot hagyva hátra. Még többet szenvedett a *Cedrus Deodara* Lond. és a *Cedrus Atlantica* Man., melyeket úgy látszik, a kertben sem sikerülend kötés nélkül felnevelnünk.

Alig biztat kedvezőbb eredménnyel a hires californiai *Wellingtonia gygantea* Lindl., melynek néhány $\frac{1}{2}$ —2 méter magas példánya takarás mellett is jelentékenyen szenvedett a hidegtől, amennyiben számos ága elveszett; de szerencsére a csúchajtás többnyire épen maradt. Azon példány, mely az Erdészeti-Egyesülettől kapott magból kelt, teljesen takaratlanul három telet állt ki, de e télen csúca és felsőbb ágai elfagytak.

A *Sequoja sempervirens* Endl., egy ujnyi vastag példánya mindjárt a kiültetését követő első télen lefagzott, csak mintegy 20 cm. magas csonkja és legalsó ágai maradván életben; azóta is minden télen elfagynak felemelkedő hajtásai. Tehát nekünk nem való.

Cephalotaxus drupacea S. et Z. a téli hidegtől nagyon szenvedett, de él; ellenben a *C. Fortunei* egészen elveszett.

A *Gingko biloba* L., hasonlóan nem nekünk való, mert hajtásai majd minden télen megfagynak.

Habár a többi gymnospermák csekélyebb, sőt némelyek semmi erdészeti jelentőséggel sem bírnak, jelenlegi nézeteink szerint; mindazonáltal a parkok kedvelői végett álljanak itt még a következő tapasztalatok:

A *Juniperus*ok közül jól kiállják itt Selmecezen a telet a *Juniperus virginiana* L., és a *Juniperus Sabina* L. Eddig még jól viselte magát a *J. chinensis* L., ellenben szenvedett a fagytól a *J. glama*, míg teljesen kivesztek a hideg miatt: *J. Oxycedrus* L., *J. macrocarpa.*, *J. Bermudaea*.

Égészen jól kiállják nálunk a telet a következők:

Biota glauca., *Chamaecyparis Lawsoniana* Parl., *Thujaopsis stricta.*, *Thuja gygantea*, *Thuja wareana*, *Thuja plicata*, *Thuja falvata*, és mint régen tudva van a *Thuja occidentalis* L., és *Thuja orientalis*; míg ellenben a *Cupressus sempervirens* L. itt nem telet ki.

Selmece, 1880. jul. 3.

Vidéki levelek.

I.

Himodon, 1880. május 10.

Tekintetes Szerkesztő ur! Hartig szerint a kőrisfa (*Fraxinus excelsior*) a tavaszi vetés után következő második tavaszszal, vagyis két év múlva csirázik és kel ki. Feistmantel szerint pedig úgy tanultam, hogy a „kőrisfa a vetés után egy évre, és csak kivételképen csirázik a tavaszi vetés után ugyanazon nyár elején.“